VÅRDTRÄDET
EN TIDNING FRÅN KAMRATFÖRBUNDET S:T SIGFRIDS FOLKHÖGSKOLA
nr 1/2018

En plats för möten

S:t Sigfrids folkhögskola startade sin verksamhet 1942 mitt under brinnande världskrig. Sedan dess har naturligtvis mycket ändrats. Men fortfarande har folkhögskolan en viktig roll att fylla. Inte minst som mötesplats.

När skolan startade på 1940-talet låg den en bra bit utanför Växjö. Men den var långt ifrån isolerad. Redan från start fanns världen och dess konflikter på plats och genom åren har konflikthärdar gett avtryck bland skolans elevsammansättning. Om det kan man läsa i jubileumsskriften S:t Sigfrids folkhögskola, där människor möts och utvecklas.

Bläddrar man igenom skriften förstår man att skolan också varit öppen för intryck från många andra håll. Till exempel kan man läsa om kontakterna med vänbyn Pieve i Italien dit mänger av resor har gått genom åren eller om samarbetet med en skola i Nzega i Tanzania med trädplanteringar och brunnsgrävning.

En av alla dem som kommit till skolan för att fira är Arvid Tegenrot. Han kom till S:t Sigfrids folkhögskola 1966 och kom att arbeta på Kronoberg först som lärare och från 1976 som rektor. Arvid Tegenrot hade själv gått i folkhögskola och som så många av folkhögskolornas elever kom han från landsbygden.

– Jag var nitton år när jag började på folkhögskolan. Jag hade jobbat i jordbruket där jag gick i fåran och plöjde.

Så småningom sträckte sig hans ambitioner så långt att han vågade söka till utbildningen för folkhögskolelärare. I folkhögskolans värld kom han att verka i många år och även om folkhögskolan på många sätt har ändrat form tror han att den fortfarande har en stor roll att fylla.

S:T SIGFRIDS FOLKHÖGSKOLA

Senaste nytt om kamratförbundet på vår hemsida:
www.sigfrid.se/kamratforbundet

– Inte i första hand med ämnesinriktningarna. Men har jag ett mål bör jag först klara ut vem jag är och var jag står. Det är bland annat det man reder ut under en folkhögskoletid. Att hitta en inre kärna som bor och växer i en, säger Arvid Tegenrot.

Att skolan är en mötesplats känner han igen.

– Till skolan har det alltid trillat in folk med en annan bakgrund. Och här kan man mötas. När man är trygg och öppnar sig händer det saker. Folkhögskola liknar inte annat man upplevt av skola. Det finns en slags personlig kontakt, säger han.

Tryggheten som förutsättning för meningsfulla möten återkommer i nuvarande rektorn Jonas Fagers avslutande text i jubileumsboken. Han ser folkhögskolan som en viktig institution även i framtiden

– Det handlar om kunskap i ett sammanhang och det handlar om folkhögskolan som en plats för integration av olikheter och olika livserfarenheter. Människor som är trygga i sig själva har mycket lättare för att möta andra människor med öppenhet och nyfikenhet, skriver han bland annat.

Text och bild: Tore Sjökvist

Möte med Tage G Petersson

11 november 2017

En vänlig stämma i telefon framför en ovanlig förfrågan. Det är Thage G Peterson, nu 84 år och tidigare riksdagsman, försvarsminister och talman, som önskar få se skolans Elin Wägner-samling. I mitten av november kommer han så till folkhögskolan för att få uppslag till sitt nya projekt. Det är tydligt att han är van vid att etablera nya kontakter och tar sig tid att samtala. Han uttrycker också ett starkt engagemang:

- Människor måste sluta kriga. Det måste till fred. Därför vill jag fördjupa mig i Elin Wägners koppling till kväkarna, berättar Thage G vid lunchen på skolan.

-Hon är aktuell också idag. De flesta människor är goda om man tar sig tid att lära känna dem. Kväkarna har en del att säga i dagens samhälle.

Thage G Peterson växte upp i Berg nära Elin Wägners Lilla Björka. Ett tidigt exempel på hans civilkurage var under en av författarinnans uppläsningar av Spinnerskan hemma i Berg. Hennes lite speciella, entoniga läsning gjorde att några av besökarna tappade koncentrationen och började småprata. Den då mycket unge Thage G ställde sig resolut upp och begärde tystnad i salen. Som belöning fick han en kram av Elin Wägner.

När romanen Åsa Hanna kom ut minns Thage G minns hur upprörda Bergsborna blev eftersom de kände igen sig i bokens karaktärer. Det var först på Elin Wägners begravning som de förstod hennes storhet då de såg akademiledamöter och andra dignitärer sluta upp.

Efter vårt möte ska Thage G vidare till Jönköping för att hälsa på en bekant som är krasslig.

-Jag kommer nog att prata med honom om vårt möte idag. Det är bättre än att prata om sjukdomar. Detta har liksom alla möten givit mig energi, säger han.

När han gått dröjer sig hans närvaro, värme och artighet kvar. Ett resultat av besöket är att han i vår kommer att hålla föredrag tillsammans med Torbjörn Söderqvist från Kväkarsamfundet.

Text: Monica Grügiel
Foto: Jonas Fager

S:T SIGFRIDS
FOLKHÖGSKOLA

Jarin
från Thailand

Jarin Johansson välkomnar oss i sin frisersalong i Rottne. Salongen ligger rakt in och till vänster hennes fräscha och ytterst välordnade butik med thailändska livsmedel, till stor del direktmporterade från Thailand, Jarins hemland. Där odlade familjen till en början grönsaker till försäljning och odlade dessutom fisk i en närliggande flod. Men bakterier i flodvattnet orsakade sår på fiskarna och då minskade exproten till Kina och Japan dramatiskt. Därför grävdes dammar för fiskodlingen och försäljningen ökade igen. Jarin gick ut grundskolan som är 6- årig i Thailand. Därefter följde frisörutbildning hos mostern, som hade frisersalong och som 16-åring fick Jarin sin första anställning. Mormodern, som hade sett unga flickor slita med grönsaksodlinga, hjälpte Jarin då hon som 17-åring öppnade en egen salong. Dessutom vidareutbildade hon sig i Bangkok.

Vid 19 års ålder fick Jarin en dotter och sex år senare en son. Det blev svårt att som ensamstående ta hand om två barn och hon började längta efter ett annat slags liv. Jarin hade kontakt med en thailändsk väninna i Sverige, där det verkade bra att leva och där man värnade om kvinnans rättigheter. En plan började växa fram, men hon berättade inget om den för familjen i början. Hon besökte först Sverige som turist och väninnan presenterade henne för en man, som hon trodde skulle passa Jarin.

Så kom det sig att hon flyttade till Sverige 1997, gifte sig och hamnade i Källreda i en glesbygd med stora skogar och mycket snö. Så annorlunda mot i Thailand med massor av människor och sociala kontakter överallt! Hon hämtade också båda sina barn dit, men mamma och mormor blev oroliga. Hur skulle det gå? Mannen som hon hade gift sig med var lastbilschaufför och var sällan hemma, men barnen hade det bra och Jarin var hemma hos dem i flera år.

Så började hon på KOMVUX och Jarins svärmor ställde upp och hjälpte henne med barnen. Genom Yupaporn, en annan thailändsk kvinna, hörde hon
talas om S:t Sigfrids folkhögskola, sökte in och gick där 2005.

- Det var som en stor familj. Jag mötte många människor och fick nya vänner.
Samma år gick Jarin och maken skilda vägar. Hon bodde en vecka hos en väninna och fick sedan en egen bostad i Rottne och arbetade under en lärorik period som personlig assistent. Genom kontakter fick hon en praktiktjänst utan lön på en salong i Växjö. Bland annat lärde hon sig hur man tar emot kundbeställningar på svenska i telefon.

- Kvart i och kvart över var svårt, skrattar Jarin, men det var ju viktigt med tiderna.

Hennes dröm hade hela tiden varit att öppna en egen salong och den drömmen blev verklighet och den ligger på Löpanäsvägen i Rottne.

Jarins dotter är chef för Synsam i Vetlanda och Jarin är mormor till hennes 9- årige son. Jarins egen son har hunnit med såväl universitetsstudier som hemtjänst- och butiksarbete. Han bor för närvarande hos mamma Jarin i Rottne och läser

S:T SIGFRIDS
FOLKHÖGSKOLA

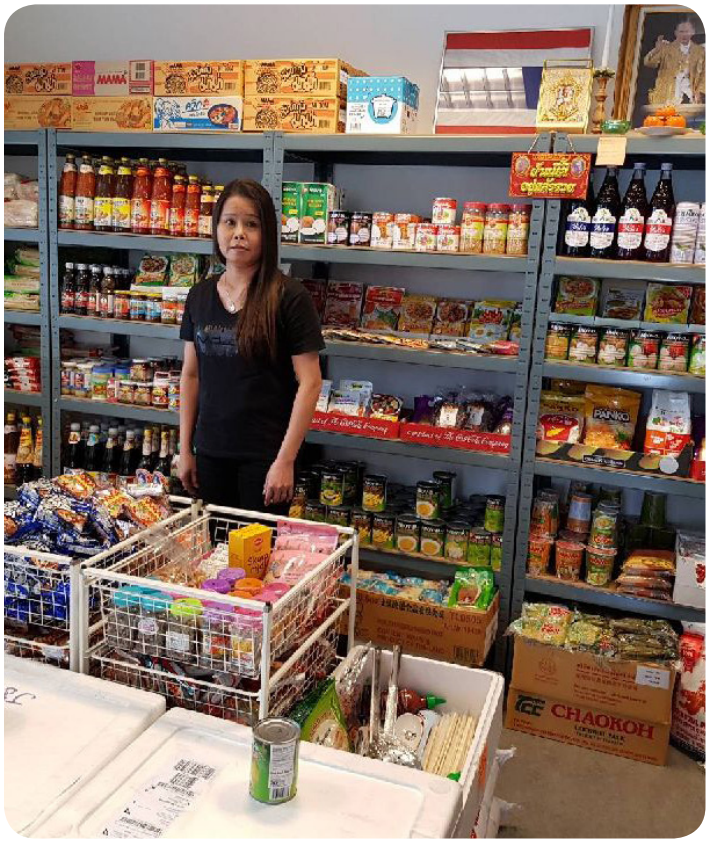

vid universitetet i Växjö.

Hon känner sig till 50 procent thailändsk och 50 procent svensk. Varje år besöker hon Thailand, men efter ett tag börjar hon längta hem - och HEM, det är Sverige!

Hon vill också gärna ge några råd till nyanlända i Sverige:
- Bjud in! Umgås! Anpassa dig! KÄMPA!
Jarin är själv en kämpe av stora mått: positiv, pigg, energisk och full av framåtanda.

Vi önskar henne lycka till med både frisersalong och butik, när dörren öppnas och några kunder stiger in. Där står vi på väg ut, båda med rufsiga och slarviga kalufser, och hälsar på dem. Vi tittar på varandra och börjar skratta. Vad tänker de om oss? Tror de att vi är färdigfriserade? Har Jarin misslyckats i sin frisörgärning?
Nej - med 100- procentig säkerhet vet de sedan tidigare vilken jätteduktig hårfrisörska Jarin Johansson är!

Text: Lena Stenquist
Foto: Helen Bredmar

S:T SIGFRIDS
FOLKHÖGSKOLA

Kamratförbundets stipendiater

Shahad Al- Hindawi och Khaled Hussein Abdallah

Jag träffar Khaled Hussein Abdallah och Shahad Al- Hindawi dagen efter de fått Kamratförbundets stipendium vid det högtidliga firandet av Sigfridsdagen i kapellet. Jörgen Henningsson, vice ordförande i Kamratförbundet, delade ut stipendiet till Khaled som går Allmän Samhälle och Shahad som läser Allmän Natur.

Hur kändes det när du hörde ditt namn sägas i kapellet?

Shahad:
Jag var chockad och egentligen är det svårt att beskriva min känsla. Snart gråter jag. Jag var jätte-, jätteglad och efteråt ringde jag min mamma och berättade för henne.
Det var svårt att översätta till arabiska åt henne vad det stod i motiveringen, skrattar Shahad.

Det känns jätteroligt att så många som jag inte känner på skolan har kommit fram till mig efteråt och sagt grattis. Då blir jag ännu mer glad!

Khaled, hur kändes det att få stipendiet?

-Underbart! Helt otroligt. Overkligt.

Igår var vi hemma hos min mamma och åt middag där. Det var min familj och min bror och syster med sina familjer. Vi pratade om stipendiet och firade att jag fått det. Det kändes fint.
Men jag var inte den första i familjen som fått stipendium. Både min lillebror och min storebror har fått stipendium på andra skolor.

Det viktigaste för mig är att jag kan berätta för mina barn när de blir större att jag har fått det här stipendiet. Tidigare, på andra skolor, har jag inte jobbat bra. Jag har varit stökig, inte varit i skolan och haft jättetuffa dagar. Mycket jobbiga dagar då jag inte varit stolt över mig själv. Absolut inte. Ingen var stolt över mig. Idag går det bra i skolan, arbetet går bra och jag har en underbar familj. Jag fick stipendium i skolan! Det är nåt jag kommer säga till mina barn.

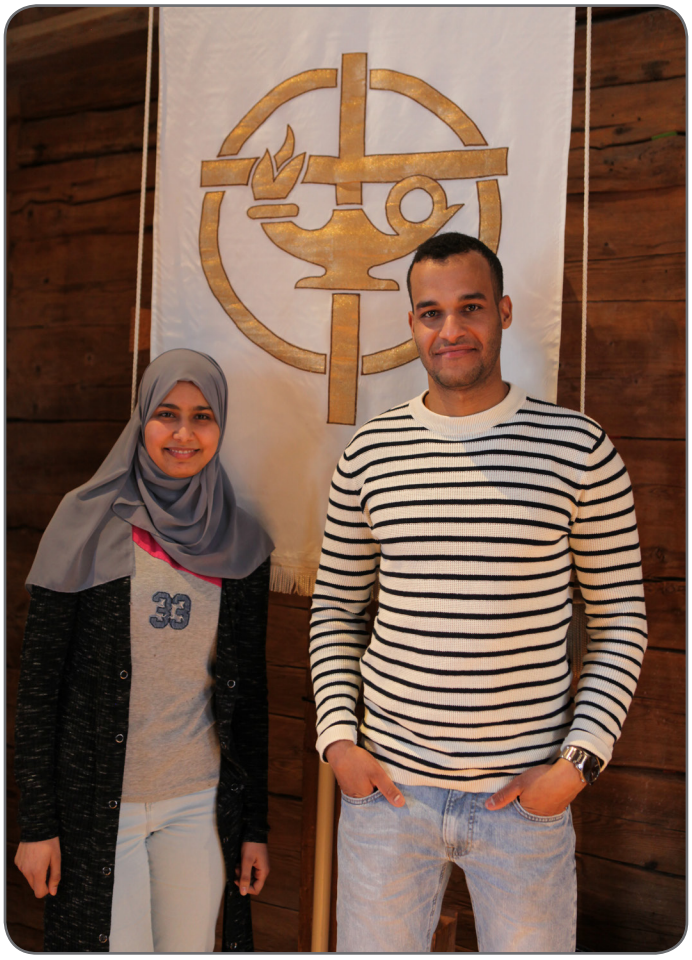

Innan har jag alltid tänkt på hur jag ska kunna hjälpa mina barn med deras skolarbete. Vad ska jag säga till dem om min skoltid? Hur ska jag kunna hjälpa dem? Det är därför jag började här på skolan. Nu kan jag vara stolt över mig själv!

Det är helt otroligt att jag har gjort en sån förändring. Jag vill tacka alla lärarna som har gett mig den här chansen, att de har valt mig. Det är nåt stort. Något som jag har med mig hela livet.

S:T SIGFRIDS
FOLKHÖGSKOLA

Shahad:
Innan jag kom till den här skolan var jag inte så bra i skolan. Jag brydde mig inte så mycket.
Här trivs jag med mina kompisar och skolan och jag trivs med lärarna. Det är därför jag har blivit bättre, på grund av kompisarna och lärarna.
När du känner att lärarna bryr sig och uppmuntrar dig, då blir du bättre. Samma sak med kompisarna.

Ett stort GRATTIS till stipendiaterna!

Så här löd motiveringarna:

Shahad:
Sprider oförtröttligt smittande glädje och entusiasm varje dag.
Ger inte upp, utan reser sig alltid igen, trots svåra motgångar.
Visar stor värme och omtänksamhet, inte minst mot dem som är lite ensamma och vilsna på skolan.
Försöker målmedvetet uttrycka sig på sitt nya språk, även när det inte riktigt räcker till.
Anstränger sig för att på djupet förstå och engagera sig i sitt nya land och kultur, utan att för den skull förlora sin identitet.

Khaled:
Besitter en utomordentlig förmåga att se alla och helheten,
att tänka i större perspektiv,
att inte bara se, utan också göra något.
Träder in och hjälper – vem det än är – när det behövs.
Tar alltid uppgifter på allvar och väjer inte för att utmana sig själv och sin egen bild av världen.
Sprider mycket glädje med sin positiva grundinställning, nyfikenhet och engagemang
Jobbar medvetet och framgångsrikt med att bygga god gemenskap och sammanhållning även över klassgränserna.

Text och bild: Susanne Önder

Khaled Hussein Abdallah

Shahad Al- Hindawi

Anna Zamecnik

- konststuderande på Kronobergs konstskola, S:t Sigfrids fhsk
- vinnare i Nordiska Mästerskapen i Makeup

Anna Zamecnik går andra året på Kronobergs konstskola. Hösten 2017 vann hon Nordiska Mästerskapen i Makeup. Temat var Ice Queen eller Ice King.
David Berggren, som också går konst på S:t Sigfrids folkhögskola, var modellen som Anna sminkade som en nordisk iskung och tog hem segern. Priset i tävlingen var smink för en större summa eller en utbildning till Makeup artist.
När jag träffar Anna i slutet av februari har hon bestämt sig för att välja utbildningen.

- Det är en grundutbildning som är varannan helg (hela helger) i Stockholm under hela höstterminen. Det känns jättebra! Makeup är ett stort intresse jag har och det är kreativt. Jag blir diplomerad Makeup artist och kan kombinera det med konsten.

Vad fick dig att söka till konst på S:t Sigfrids folkhögskola?

- Det är en lång resa jag har gjort. Jag har redan en utbildning, en master i Statsvetenskap och freds- och konfliktkunskap. Jag jobbade i Stockholm som projektledare på Kvinna till Kvinna, en organisation som jobbar med att främja freds- och jämställdhetsarbete, när jag blev sjukskriven på grund av utmattning.

Efter några år som sjukskriven behövde jag miljöombyte och sökte mig till Småland. Jag har alltid varit konstintresserad och tidigare har jag pluggat några konstkurser i Stockholm och det lockade mig att gå konst på folkhögskola, där man kan bo på internatet och har nära till lektionerna.

Jag kom på att jag stött på S:t Sigfrids folkhögskola i tidigare sammanhang då jag letat hus och sysselsättning i området. Ett stort plus är att mina föräld-

S:T SIGFRIDS
FOLKHÖGSKOLA

rar bor nära, utanför Värnamo.

Nu arbetar Anna med nästa steg och laddar inför ytterligare en tävling: Nordic Face Awards. Tävlingen är i olika steg.

-Förhoppningsvis kommer jag vidare till final i Stockholm där man tävlar om 100 000 kr, en resa till Los Angeles samt titeln ”Nordic Artist of the Year”

I Växjö kommer Anna vara med på ett event på Make up Store den 23- 24 mars där hon demonstrerar en variant på den vinnande sminkningen.

Text: Susanne Önder
Foto: Nadia Hagberg, Anna Zamecnik

Följ Anna på Instagram:

annazamecnik
warningartinprogress

eller på Youtube:

youtube.com/annazamecnik

Kroppen var i Sverige, men själen i Kosovo.

”Vi förstod inte ett ord när vi kom. Engelska kunde vi inte heller.” Så var det för Bedri Isufi, Ramadan Rama och deras familjer när de kom till Sverige 1992.
Kosovo hade varit en självständig provins i Serbien från 1974 till 1989, då Slobodan Milosevic brutalt avskaffade Kosovos självstyre. Kosovoalbaner blev utan arbete, utbildning och sjukvård.
Hundratusentals emigrerade till väst, 40 000 till Sverige. För kosovoalbanerna fanns längtan till Europa, USA, Australien och Nya Zeeland - bort från kommunismen.

RESAN

Bedri och Ramadan hade inte tänkt fly. Men en dag insåg de det omöjliga att stanna utan arbete och möjlighet att försörja sina familjer. Ramadan med hustru och tre barn, Bedri med hustru och också tre barn. Grannar blev fiender. 1 600 personer försvann och hittades aldrig.
Några var grannar och vänner. Ramadan tittade på en karta och pekade på Sverige, men visste ingentin om landet. Bedri vägrade att skriva under en inkallelseorder och fick sparken. Bestutet fattades var och en för sig, av Ramadan tre dagar efter att han avskedats. De kände inte varandra. Så begav sig familjerna på olika vägar, den ena med buss och den andra med tåg. De stoppades aldrig, då Serbien gärna såg att kosovoalbaner försvann. Målet var Ystad där resenärerna delades upp - asylsökande till vänster och turister till höger!
Ramadan med 20 DM och Bedri med 350 DM på fickan.

I SVERIGE

Det skulle ta två och ett halvt år att få uppehållstillstånd. Skillingaryd, Jönköping, Virserum, Braås var platser de kom till. Men det vari inte förrän de båda samtidigt anlände till Lammhult 1995 som de lärde känna varandra. Ramadan hade varit lastbilschaufför och Bedri gruvingenjör i Kosovo.

KRONOBERG

Till Kronoberg kom de båda 1996 och stannade i tre år. Det tog lång tid att lära, minns de. ”Vi hade svårt att konventrera oss. Kroppen var i Sverige, men själen i Kosovo”. ”Vi är albaner och så är det fortfarande”, betonar de. Men någon tanke på att åka tillbaka har de inte. Familjerna är integrerade och barnen är svenskar. SJälva är de muslimer, men påtagligt sekulära. Ingen fredagsbön och inte heller Ramadan, inte ens för Ramadan!!

Tacksamheten för åren på Kronoberg är inte att ta miste på. Tiden var så viktig med Åse Aronsson och Helen Bredmar som goda handledare. Resor till Åre och Louisiana minns de med stor glädje än idag. För att inte tala om att bli hembjuden till Helen och Bertil Bredmar - en svensk familj! Bedri fick praktik på en bilverkstad och Ramadan vaktmästarpraktik i katolska kyrkan och sedan som chaufför på Dalbotvätten.

JOBBA, JOBBA,JOBBA!

Sedan många år är de båda bussförare hos Länstrafiken Kronoberg. Ramadan kör bara stadstrafik - gärna kvällar och nätter. Bedri både stads- och regiontrafik. Kosovoalbaner har haft lätt att integreras, inte bara i Sverige utan också ute i världen, menar de. Mantrat har varit - jobba, jobba, jobba! Idag har de kollegor från Somalia, Iran och Irak. Bli bussförare, uppmanar de. Säker framtid och möte med så många olika människor. Så här ett kvarts sekel efter att ha lämnat Kosovo bor båda två i villor i Växjö. Bedri flyttar snart till lägenhet i

det nya stationsområdet. Och familjerna har hela tiden hållit ihop. Båda två är verkliga förebilder!

Innan de lämnar mig berättar Ramadan att deras son för första gången skulle åka till Stockholm med kamrater förra året. En dag ringer han: ”Pappa jag är oskadd, men det var nära”. Ondskan finns både i Kosovo och på Drottninggatan.

Text och foto: Olof Lindquist

Bedri Isufi och Ramadan Rama, Maja Lindquist

Vi hurrar för 95- åringen!

Glad Arvid på födelsedagskalas

Arvid Tegenrot kom med sin familj till Kronoberg från Mellansels folkhögskola 1966. Han anställdes när min pappa David var ordförande i skolans styrelse. Samma år gjorde jag min militärtjänst på I11 i Växjö som kompanisjukvårdare. Utbildning i att ge sprutor fick jag av Arvids hustru Brita, sjuksköterska på regementet. Inte kunde jag då ana att jag sex år senare skulle möta familjen Tegenrot på Kronoberg.

Ja, livet är fullt av märkliga sammanträffanden! Och dessutom fick jag efterträda Arvid som rektor 1988. Om någon då sagt att jag skulle uppvakta honom på hans 95-årsdag 30 år senare, hade jag inte trott på det. Men det fick jag tillsammans med flera kronobergare. En härlig fest på hotell Stadsparken i Lund den 8 mars i år med barn, barnbarn och barnbarnsbarn, släktingar och många vänner. Arvid så pigg och glad och en förebild i att leva sitt liv fullt ut, bekant med alla tidens tekniker och ofta på resande fot. En 95-åring nyfiken och uppdaterad. Och min äldsta vän på Facebook. ”Imorgon ska jag....” Det är Arvids mantra. Kronoberg bugar sig i tacksamhet och hurrar 95- faldigt!

Text: Olof Lindquist
Bild: Anders Tegenrot

För ett bättre liv. Ta hand om miljön!

Jag ser mycket skräp på gatan, på trottoarerna, i parkerna etc. Lite här ...lite där...överallt. Jag är ledsen för det, men jag trodde inte att jag kunde göra någonting.
Jag visste att det inte var en vacker sy, ingenting mer.

Under mina studier på S:t Sigfrids folkhögskola har jag lärt mig mycket om miljön och vad detta kan göra med oss, djuren och vår miljö. Ett litet skräp som du slänger på golvet kan komma tillbaka till dig. Vi är som gäster i världen och måste lämna tillbaka den fin och vacker till våra barn för att leva bättre.

Jag vill gärna dela min erfarenhet med er i förhoppning att det kan göra en liten skillnad.På min arbetsplats finns jättemånga som röker och slänger fimparna på gatan och min chef var en av dem. Jag blev arg när jag såg detta, men vågade inte säga någonting. Men istället började jag ta upp fimpar från golvet efter dem. Varje gång fjorede jag samma sak.....tills min chef såg mig och blev nyfiken varför jag gjorde så. Han frågade mig och jag berättade för honom lite om skräpet och vad det kan göra. Jag trodde inte att han brydde som om vad jag sa, men nästa gång efter att han rökt färdigt slängde han sin fimp på golvet som vanligt. Jag var på väg att ta upp den, men han var snabbare än jag att ta upp fimpen och sa till mig: ”Förlåt, jag glömde”.Jag blev chockad..... varje gång gör han samma sak och sparar sitt tomma paket för att slänga fimparna i. Jag har sett honom när han säger till andra arbetskamrater att de kan lägga sina fimpar i paketet. Jag blir jätteglad och stolt över mig själv. Han slänger ingenting mer på gatan. Det gör inte mina arbetskamrater heller.

Jag har inte trott att jag kan göra skillnad. Man kan inte ändra hela världen på en gån, men väldigt många små saker kan göra skillnad.Säg inte att du inte bryr dig. Alla har ansvar för att göra världen lite bättre. Du kan förändra världen genom att börja med dig själv.

Text: Shahad Al- Hindawi

S:T SIGFRIDS
FOLKHÖGSKOLA